STEINERSCHOOL LIER

Ontwikkelen in vertrouwen wat worden wil

BASISSCHOOL STEINERSCHOOL LIER | STERRENDAALDERS

SCHOOLGIDS 2020-21

Inleiding

Kennismaken met het onderwijsproject van een Steinerschool is binnenstappen in een wereld van verscheidenheid en van rijkdom. Onze pedagogie wendt zich tot de rijkdom van het gehele mensenwezen met als "leerstof" de rijkdom van mens en wereld, van natuur en cultuur, van schoonheid, wijsheid en goedheid en ook de tegenbeelden daarvan.
(vrij naar W.F.Veltman).

Onze schoolgids start met een wandeling doorheen de pedagogie van de school, waarin achtergrond en inhouden aan bod komen. Daarna volgt een beschrijving van organisatorische en praktische aangelegenheden.
Samen met het schoolreglement vormt de schoolgids een geheel dat nieuwe en al langer aanwezige ouders een houvast geeft rond “hoe wij het doen” in de Steinerschool in Lier. Een dialoog hierover is steeds mogelijk en kan alleen maar een verrijking zijn.

Voor algemene informatie kan elke ouder eveneens terecht op onze website www.steinerschoollier.be. Voor een beeld van wat dagelijks leeft in de school, is er de facebook pagina www.facebook.com/steinerschoollier . Onze oudervereniging heeft ook een eigen facebook pagina: https://www.facebook.com/groups/519453598094537/ .

Contact met de school kan via :

- Openingsuren onthaal : 8.15-8.45u en 15.00-15.30u (12.15-12.45u op korte dagen)
- Telefoon : 03 491 80 10
- Email : info@sterrendaalders.be
  directie@sterrendaalders.be

De pedagogische opbouw begint bij het kleuterhuis en loopt door tot de zesde (lagere school); achtste (middenbouw); twaalfde (ASO bovenbouw); dertiende (BSO bovenbouw) klas. De verschillende afdelingen hebben hun eigenheid en zijn toch met elkaar verbonden: peuters, kleuters en, onderbouw (klas 1 t/m 6), middenbouw (klas 7 en 8) en bovenbouw (klassen 9 tot 12/13) vormen samen “de” Steinerschool van Lier. Daarom kozen we ook een gemeenschappelijk logo, om samen als één geheel naar buiten te kunnen treden. Ons logo stelt een drie-eenheid voor, waar de geledingen (kleuter-lagere-middelbare) school in zitten, maar ook alle mogelijke drie-eenheden die je in de Steinerpedagogie vindt, en dat zijn er wel wat: denk aan hoofd-hart-handen, denken-voelen-willen, en nog veel meer, maar dat ontdek je gaandeweg mee met je kind.

Kleuterhuis en onderbouw Lier vormen samen één school: Steinerschool Lier – Sterrendaalders en behoren samen met de school Steinerschool Michaëlschool - Novalis met vestigingen in Turnhout (Michaëlschool) en Geel (Novalisschool) tot de inrichtende macht vzw Rudolf Steinerscholen Kempen die haar zetel heeft op het adres van onze Lierse Steinerschool.
Middenbouw en bovenbouw ASO en BSO Lier vormen samen de MSV vestiging in Lier en behoren met vestigingsplaatsen Berchem, Brugge, Gent en Leuven, Turnhout en Aalst tot de inrichtende macht vzw Middelbare Steinerscholen Vlaanderen.

Er is een bewuste en vanaf de start gewilde samenwerking op de campus tussen de twee scholen. Verder is er samenwerking op niveau van de scholengemeenschap van de Steinerscholen Vlaanderen en binnen de federatie van Steinerscholen, die zich op de Gitschotellei in Berchem bevindt.
Zie bij www.steinerscholen.be voor informatie over de federatie van Steinerscholen, die de basisscholen en de middelbare scholen verenigt.

Steinerscholen zijn erkende gesubsidieerde scholen die een erkend leerplan volgen. Zij worden doorgelicht net zoals alle andere erkende scholen.
Doorlichtingsverslagen kan u raadplegen op www.ond.vlaanderen.be
Onze school werd de laatste keer doorgelicht in december 2014 en kreeg een positief verslag.

Een document herlezen garandeert niet dat er geen foutjes insluipen. Laat het gerust weten als iets u stoort, en spreek ons team gerust aan op wat er in deze gids staat.

1 PRAKTISCHE SCHOOLORGANISATIE 6

1.1 SCHOOLAFSPRAKEN 6
1.1.1 WAT NIET THUISHOORT OP ONZE SCHOOL 6
1.1.2 ALS MATERIAAL STUK GAAT 6
1.1.3 AFNEMEN VAN ONGEWENST MATERIAAL 6
1.1.4 PESTBELEID 7
1.1.5 MIDDAGPAUZE EN MIDDAGMAAL 7
1.1.6 PANTOFFELS 7
1.1.7 ROOKVERBOD 7
1.2 INSCHRIJVINGSPROCEDURE 7
1.3 SCHOOLREGLEMENT 8
1.4 AFWEZIGHEDEN 8
1.5 GETUIGSCHRIFT BASISONDERWIJS 8
1.6 SCHOOLUREN 9
1.6.1 KLEUTERHUIS 9
1.6.2 ONDERBOUW 9
1.7 TOEZICHTEN VOOR EN NA SCHOOL 9
1.7.1 SPEELPLAATSTOEZICHT 9
1.7.2 BUITENSCHOOLSE KINDEROPVANG 9
1.8 SAMENWERKING MET PARCIVALSCHOOL 10
1.9 SAMENWERKING MET CLB 10
1.10 SCHOOLTOELAGE 11
1.11 SCHOOLONGEVALLEN 11
1.12 EHBO-POST 11
1.13 SCHOOLREIZEN 11
1.14 BERICHTEN AAN HET SCHOOLBESTUUR 11
1.15 TELEFOONGIDS 11
1.16 BERICHTENBLAD 12
1.17 OUDERBIBLIOTHEEK 12
1.18 ONDERHOUD 12
1.19 SLEUTELREGELING 12
1.20 SORTEREN VAN AFVAL 12
1.21 EEN SAMENVATTING VAN DE SCHOOLAFSPRAKEN 13

2 DE STEINERSCHOOL 14

2.1 RUDOLF STEINER 14
2.2 IETS OVER ANTROPOSOFIE 14
2.3 ALLE ONDERWIJS MOET LEVENSKUNST GEVEN 15
2.4 STEINERPEDAGOGIE EN ANTROPOSOFIE 15
2.5 KENMERKEN VAN DE R. STEINERSCHOOL 15
2.5.1 ONTWIKKELINGSFASEN ALS BASIS VAN HET LEERPLAN 15
2.5.2 LEERSTOF IS ONTWIKKELINGSSTOF 16
2.5.3 DE KLASSEN 16
2.5.4 DE KLASLEERKRACHT 17

2.5.5 PERIODE-ONDERWIJS 17
2.5.6 MUZISCHE VORMING / KUNSTZINNIGE EN DOE-VAKKEN 17
2.5.7 WERKELIJKHEIDSONDERRICHT (WO) 18
2.5.8 LICHAMELIJKE OPVOEDING 18
2.5.9 EURITMIE 18
2.5.10 TUINBOUW 18
2.5.11 HOUTBEWERKING 18
2.5.12 CULTUURBESCHOUWING 18
2.5.13 RELIGIEUZE OPVOEDING 19
2.5.14 PODIUMGEBEUREN 19
2.5.15 EVALUATIE 20
2.5.16 LEERLINGVOLGSYSTEEM 20

3 HET LEVEN IN DE KLASSEN 21

3.1 HET KLEUTERHUIS 21
3.2 LAGERE SCHOOL 23
3.2.1 EERSTE KLAS: EEN EERSTE STAP IN DE GROTE WERELD. 23
3.2.2 TWEEDE KLAS: HET EGO ONTWAAKT. 23
3.2.3 DERDE KLAS: STILTE VOOR DE STORM. 24
3.2.4 VIERDE KLAS: INGRIJPENDE VERANDERINGEN. 25
3.2.5 VIJFDE KLAS: EEN KORTE ADEMPAUZE 25
3.2.6 ZESDE KLAS: EEN ONTDEKKINGSTOCHT 27

4 ORGANIGRAM LIERSE STEINERSCHOLEN 29

4.1 BESTUURLIJKE ORGANISATIE 29
4.2 ONDERSTEUNENDE ORGANISATIES 29

5 BESTUURLIJKE ORGANISATIE 30

5.1 OUDERVERENIGING LIERSE STEINERSCHOLEN VZW. 30
5.2 C.V.B.A. 31
5.3 R. STEINERSCHOLEN KEMPEN V.Z.W. 31
5.4 SAMENWERKING OP DE CAMPUS 32

6 TOT SLOT 32

1 Praktische schoolorganisatie

1.1 Schoolafspraken

1.1.1 Wat niet thuishoort op onze school

Smartphones, computerspelletjes, een tablet, een iPod en andere gelijkaardige apparatuur horen niet thuis op onze school. Het gebruik ervan wordt, ook voor jongere kinderen, steeds vanzelfsprekender. Nochtans brengen deze dingen onze kinderen in verleiding, dit zeker tijdens de schooluren. Bovendien zijn het dikwijls dure spullen, die in ieder geval de sociale ongelijkheid in de hand werken. De school kan niet verantwoordelijk worden gesteld bij schade, verlies of diefstal. Daarom willen wij deze dingen niet op school.
Ook snoep blijft thuis, en alle andere dingen die ronduit gevaarlijk zijn zoals zakmessen.

Wij verstaan dat in bepaalde omstandigheden het bezit van een gsm aangewezen is, dit moet wel gemeld worden.
Op het onthaal kan een brief afgehaald worden om dit te melden aan de school, ondertekend door een ouder.
De telefoon moet tijdens de schooluren wel uitgezet en discreet opgeborgen worden. De telefoon mag pas gebruikt worden buiten de campus of bij expliciete vraag aan een speelwacht.

Opzichtige kledij, make-up, nagellak en het kleuren van haar zijn niet toegestaan op de school.
Eveneens niet toegestaan: het dragen van slippers, ultrakorte rokjes of broekjes.

Sieraden zijn toegelaten vanaf de 3 de klas, indien ze het kind niet storen tijdens de schoolactiviteiten.
Het haar mag niet voor de ogen hangen, zodat het kind tijdens de les goed kan volgen.

Het kaftpapier van schriften en boeken en de pennenzak houden we graag sober (effen).

Als iedereen zich aan deze regels houdt, kunnen er al heel wat problemen voorkomen worden in onze schoolgemeenschap.

1.1.2 Als materiaal stuk gaat

Wij leven als lerarenteam de zorg voor materiaal voor. De kinderen beschadigen principieel niets van de school of van iemand anders. Gebeurt het toch, dan moet deze schade hersteld of vergoed worden.

1.1.3 Afnemen van ongewenst materiaal

Wanneer een kind toch iets meebrengt naar school dat er niet thuishoort, of van een voorwerp ongepast gebruik maakt, dan kan dit door de leerkracht of een schoolmedewerker afgenomen worden voor maximum 7 dagen. Het afgenomen materiaal kan na de besproken tijd opgehaald worden op het bureau van de directeur.
Aan de ouders vragen we er mee op toe te zien dat herhaling van dit gedrag wordt voorkomen.

1.1.4 Pestbeleid

Op school is er met het lerarenteam doorheen de jaren hard gewerkt rond een pestbeleid. In de loop van het schooljaar 20-21 werkt het lerarenteam onder leiding van de nieuwe directeur een stappenplan uit dat in de loop van het jaar op elke ouderavond zal worden toegelicht.
We nemen pestmeldingen op school serieus.
We vragen dan ook om deze melding consequent te doen naar de klasleraar maar ook zorgcoördinator en directeur zijn meldpunten. Zo kunnen wij blijvend werken aan het creëren van een veilige leeromgeving voor de kinderen met oefenkansen in het sociaal omgaan met elkaar.

1.1.5 Middagpauze en middagmaal

Tijdens de middagpauze blijven onze leerlingen op de school. Samen met de leerkracht eten zij in de klas. We opteren uiteraard voor een gezonde maaltijd in een milieuvriendelijke verpakking: boterhamdoos, thermos of drinkbus.
Gedurende de speeltijd kunnen de leerlingen een kleine versnapering eten: een droge koek of een stuk fruit. Op onze school wordt niet gesnoept.
PMD verpakkingen worden niet meegebracht naar school. Wij bevorderen graag duurzame, herbruikbare verpakkingen.

1.1.6 Pantoffels

Aan alle leerlingen van kleuterhuis en de onderbouw wordt gevraagd bij het begin van het schooljaar pantoffeltjes mee te brengen. Het is zeer belangrijk dat die goed aan de voet zitten. Op het einde van het schooljaar worden deze terug meegenomen naar huis. In het kleuterhuis zorgen ouders dat er steeds een paar laarsjes aanwezig is.

1.1.7 Rookverbod

Onze school is volledig rookvrij, dit in navolging van de wetgeving. Deze wetgeving wil kinderen en jongeren beschermen tegen passief roken, en wil de rol van de school als promotor van een gezonde levensstijl verstevigen. Bedoeling is dat de leerlingen zich in een omgeving bevinden waar het de norm is dat niet gerookt wordt en waar het personeel het goede voorbeeld geeft. Het rookverbod is 24/7 van kracht. Het rookverbod slaat op alle producten op basis van tabak, maar ook op soortgelijke producten zoals de shishapennen, e-sigaretten of heatsticks. Iedere school is verplicht om het rookverbod te doen naleven en om sancties te voorzien voor overtreders. Met klachten kan iedereen altijd terecht bij de directie of het Schoolbestuur, dat op zijn beurt de overheidsdiensten kan inschakelen. Het rookverbod geldt voor de directie, de personeelsleden, de schoolmedewerkers, de leerlingen en de ouders, en voor alle andere bezoekers die op het domein, op de speelplaats of in de gebouwen van de school komen. Het geldt ook bij feesten en extramurale activiteiten, en voor buitenstaanders die de lokalen van onze school gebruiken.

1.2 Inschrijvingsprocedure

De school volgt het inschrijvingsdecreet. De volgorde van aanmelden moet verplicht gerespecteerd worden bij inschrijving.

Vanaf schooljaar 2016-17 word in de stad Lier met een centraal aanmeldingsregister gewerkt voor inschrijven in basisscholen. Er zijn genoeg plaatsen voor elk kind in Lier maar misschien niet in de eerste schoolkeuze.
Voor kinderen die al een broer of zus in onze basisschool hebben geldt dat zij met voorrang kunnen inschrijven in de loop van de maand januari.
Alle andere kinderen moeten aanmelden in februari via de computer via www.naarschoolinlier.be. Dit kan gebeuren op onze school, wij helpen ouders hier graag mee verder. In maart krijgen ouders bericht of hun aanmelding kan omgezet worden in een effectieve inschrijving en in welke school. Zij melden zich in de school en dan kan er effectief ingeschreven worden. Bij elk van deze stappen kan ons onthaal ouders helpen.

Wij voorzien in de school

- Vooraf info avonden over de schoolwerking (in januari)
- Hulp bij aanmelden en inschrijven
- na inschrijving een persoonlijk kennismakingsgesprek van ouders en kind met de leraar
- een goede opvolging van de inschrijvingsformaliteiten, binnen het wettelijk kader en binnen de afspraken in het lokaal scholenoverleg (LOP Lier)

zie www.steinerschoollier.be bij inschrijvingen

1.3 Schoolreglement

Sinds 25 februari 1997 is er een decreet basisonderwijs van kracht waarin men geprobeerd heeft alle wetgeving inzake het basisonderwijs te bundelen. Een richtlijn die hieruit voortvloeit is, naar analogie met het secundair onderwijs, de verplichting om vanaf 1 september 1998 een schoolreglement in te voeren. Het schoolreglement regelt de betrekkingen, eigen aan onze school, tussen het schoolbestuur en de ouders en de leerlingen. Het schoolreglement behoort bij de inschrijvingsdocumenten en wordt ter ondertekening aan elke ouder voor akkoord voorgelegd. Het niet tekenen van het schoolreglement veroorzaakt de onmogelijkheid om uw kind op onze school te laten schoollopen.

1.4 Afwezigheden

Indien uw kind niet naar school komt vragen we u onmiddellijk het secretariaat te verwittigen.
In de basisschool moet voor leerplichtige leerlingen telkens een **wettiging** bezorgd worden. U steekt dat in de **speciale brievenbus** daarvoor aan het **onthaal** in het zaalgebouw. Voor elke afwezigheid van maximum drie opeenvolgende kalenderdagen, ook voor één dag, bezorgen de ouders een verklaring, door hen ondertekend, aan de klassenleerkracht. Van deze laatste mogelijkheid kunnen ouders vier maal per schooljaar gebruik maken. Verder is een doktersattest vereist. Voor ongewettigde afwezigheden dragen de ouders de volle verantwoordelijkheid. Veelvuldig ongewettigd afwezig zijn leidt tot inschakelen van CLB en kan leiden tot bijzondere opvolging en zelfs tot verlies van kinderbijslag. Ook veelvuldig te laat komen kan dit soort gevolgen hebben.

1.5 Getuigschrift basisonderwijs

Op het einde van de zesde klas krijgen de leerlingen een bijzonder getuigschrift. Dit is het officieel document als bewijs dat een leerling geslaagd is in het basisonderwijs. Het wordt opgevraagd door de

school waar uw kind zijn secundaire studies verder zet. Leerlingen die niet geslaagd zijn voor alle eindtermen ontvangen een attest voor de gevolgde leerjaren en kunnen hun schoolloopbaan verder zetten in de B stroom mits ze 12 jaar worden voor eind december van het schooljaar.

1.6 Schooluren

1.6.1 Kleuterhuis

Uw kinderen zijn welkom vanaf 8u15 in de vooropvang in de klas. De kleuterklassen starten om 8u30. De schooldagen eindigen op:

- maandag en woensdag om 12u30,
- dinsdag, donderdag en vrijdag om 15u10.

In de peuterklas wordt in de namiddag geslapen op daarvoor voorziene bedjes.

Er is buitenschoolse opvang voorzien vanaf 7u30 en tot 17u30 (ook op maandag en woensdag namiddag)

Indien uw kind in vooropvang moet, breng het dan naar het gebouw van de lagere school. Mogen wij vragen om uw kind NIET voor 8u15 naar de klas te brengen. Leraren die vroeger in de klas zijn, doen dat om nog iets klaar te zetten.

1.6.2 Onderbouw

Vanaf 8u15 is er een voorwacht door een leraar. We beginnen de schooldag om 8u30. De schooldagen eindigen op:

- maandag en woensdag om 12u30,
- dinsdag, donderdag en vrijdag om 15u10.

Er is buitenschoolse opvang voorzien vanaf 7u30 en tot 17u30 (ook op maandag en woensdag namiddag)

1.7 Toezichten voor en na school

1.7.1 Speelplaatstoezicht

Er is zowel in kleuterhuis als lagere school gratis toezicht vóór en na de schooluren.

‘s Morgens vanaf 8u15 en na schooltijd vanaf 15u10 of op maandag en woensdag vanaf 12u30 en dat gedurende 15 minuten in de ochtend en 20 minuten in de avond. Leerlingen die daarna nog niet opgehaald zijn door de ouders worden automatisch naar de buitenschoolse opvang gebracht.

1.7.2 Buitenschoolse kinderopvang

De BKO wordt georganiseerd door de oudervereniging en is enkel toegankelijk voor de kleuters van het kleuterhuis en de leerlingen van de lagere school. Elke dag is er buitenschoolse kinderopvang voorzien van ’s morgens van 7u30 tot 8u10 en na de schooluren tot 17u30, ook op maandag en woensdag namiddag. De opvang is betalend maar u moet niet reserveren. Bij een eerste gebruik ontvangt u het reglement van de opvang dat u ter kennisname moet ondertekenen en u vult een fiche van uw kind in. De facturatie gebeurt trimestrieel. Er wordt een fiscaal attest afgeleverd voor de betaalde bedragen per kalenderdag.

1.8 Samenwerking met Parcivalschool

Onze school werkt voor begeleiding van kinderen met speciale noden binnen het OKO ondersteuningsnetwerk samen met de Parcivalschool. Deze school richt buitengewoon onderwijs in volgens de Steinerpedagogie.
Voor leerlingen met een diagnose die geïntegreerd onderwijs volgen op onze school, krijgt onze school extra uren door ondersteuners. Door de nauwe samenwerking worden de ondersteuners stilaan ook een beetje “onze” leerkrachten. Hun ondersteuning kan zich situeren op niveau van het kind, de klas of op school niveau.

1.9 Samenwerking met CLB

Onze basisschool werkt samen met het Vrij Centrum voor Leerlingenbegeleiding Kempen, en concreet met de vestiging van Herentals,.
Medewerkers van het CLB zijn regelmatig op school voor overleg en om, op vraag van de zorg-, vak-, of klasleerkrachten of ouders bepaalde kinderen en jongeren te onderzoeken, te testen of te observeren met het oog op de organisatie van de uitbreiding van zorg die verder gaat dan de verschillende niveaus van zorg die de school zelf aanbiedt. Zij voeren ook gesprekken met leerlingen en ouders en zijn betrokken bij de begeleiding en opvolging van leerlingen met een moeilijke thuissituatie. Zij spelen een belangrijke rol bij de doorverwijzing naar gespecialiseerde diensten.

Het CLB begeleidt de leerlingen eveneens op het domein van de preventieve gezondheidszorg.
Het medisch schooltoezicht is verplicht en omvat drie algemeen medische onderzoeken. Deze worden uitgevoerd in de loop van het tweede jaar van het kleuteronderwijs, de tweede klas en de vijfde klas van de lagere school. Ook inentingen van bepaalde leeftijdsgroepen worden verzorgd door de medische afdeling van het CLB. Hiervan worden de ouders eerst verwittigd, zodat vragen stellen of eventueel een weigering van niet-verplichte vaccins steeds mogelijk blijft. Het CLB engageert zich om hierin de keuzes van de ouders te respecteren. Naast de algemene onderzoeken in de lagere school worden er ook deelonderzoeken uitgevoerd. Zij zijn gericht op gezicht, gehoor, lengte en gewicht.
U heeft als ouder het recht uw kind te begeleiden bij een CLB onderzoek of uw kind aan te bieden in een ander gezondheidscentrum, bij de huisarts, enz. De arts die de begeleiding doet zal altijd een afschrift van zijn bevindingen doorsturen naar het CLB van onze school en moet bij vaccinaties de nodige registraties doen.
Ouders kunnen op het CLB ook zelf beroep doen rechtstreeks voor informatie, hulp en overleg.
De contactgegevens van het VCLB Kempen – Herentals zijn:
Algemeen nr: 014/24.70.70
Medewerkers op onze school:
PCC: Karin Thijs karinthijs@vclb-kempen.be
PPC: Karin Houbrechtskarinhoubrechts@vclb-kempen.be
MW: Nele Van Rossum nelevanrossum@vclb-kempen.be
Arts: Joke Wagemans jokewagemans@vclb-kempen.be
PMW: Inge Castelyns ingecastelyns@vclb-kempen.be

1.10 Schooltoelage

Ouders kunnen in onze school het aanvraagformulier bekomen voor een schooltoelage voor een ingeschreven kind in de basisschool. In Lier zijn er verschillende instanties die kunnen helpen bij het invullen van de formulieren. Invullen kan ook online.

1.11 Schoolongevallen

Onze school is verzekerd bij AG Insurance via kantoor Ethias Verzekeren, Draaiboom te Pulle.
Het formulier “aangifte van ongeval” wordt deels door de school, deels door uzelf en deels door de bezochte arts ingevuld. Het secretariaat van de school stuurt dit document naar de makelaar en na verloop van tijd krijgt u een dossiernummer via de school. U betaalt alle onkosten aan de dokter en gaat dan met de rekeningen naar de mutualiteit. U meldt dat het een ongeval betreft. U krijgt van het ziekenfonds een verschilstaat. Vervolgens zendt u die verschilstaat naar de makelaar mét vermelding van uw dossiernummer. De verzekeringsmaatschappij stort het door u betaalde verschil op uw rekening.

1.12 EHBO-post

De school beschikt over een ziekenkamer. Deze bevindt zich in het zaalgebouw naast het onthaal. Hier wordt eerste hulp verleend bij verwondingen. In het gebouw van de lagere school bevindt er zich ook een EHBO koffer en de kleuterklassen hebben elk een eigen basiskoffertje voor kleine EHBO. Als uw kind een geneesmiddel moet nemen bv. bij verkoudheid, dan geeft u dit mee samen met een voorschrift van de arts. De school voorziet **in geen enkel geval** geneesmiddelen, dit is wettelijk verboden.

1.13 Schoolreizen

Elke klas in de lagere school gaat ergens doorheen het schooljaar gedurende één of meerdere dagen op stap. Enkele ouders worden uitgenodigd om mee te helpen bij organisatie, begeleiding en vervoer. De kostprijs wordt laag gehouden en in onderling overleg op de klasvergadering afgesproken. De jongere leerlingen blijven meestal in de buurt van Lier. De oudere leerlingen gaan wat verder weg met carpoolen, bus, trein of fiets. De kosten van deze uitstap blijven binnen het wettelijk voorziene maximumbedrag. (zie schoolreglement)

1.14 Berichten aan het schoolbestuur

Alle vragen, opmerkingen en mededelingen aan het schoolbestuur dienen schriftelijk te gebeuren. Briefwisseling over zaken die rechtstreeks te maken hebben met de basisschool richt u aan het schoolhoofd. Briefwisseling over overkoepelende aangelegenheden kunnen aan de voorzitter van vzw Kempen bezorgd worden. Dat is Paulien Vandeputte. In de telefoongids vindt u alle contactgegevens.

1.15 Telefoongids

Rond de herfstvakantie krijgt elk gezin van de school een boekje, telefoongids genaamd, met daarin de namen, mail adressen en telefoonnummers van de ouders en leerkrachten. De telefoon-piramide wordt per klas afgesproken in de klasvergadering.

Ouders en medewerkers verlenen vooraf toestemming voor de publicatie van hun gegevens. De telefoonlussen hebben tot doel een dringend bericht dat niet via berichtenblad, klassenagenda, ouderavond kan meegedeeld worden telefonisch door te geven.
De piramide wordt gestart door de klassenouders in samenspraak met de titularis. Het spreekt vanzelf dat deze telefoonpiramide **niet** voor andere doeleinden mag gebruikt worden.

1.16 Berichtenblad

Het berichtenblad is een blad met mededelingen van het bestuur, leraren en medewerkers aan de ouders en sympathisanten. Iedere vrijdag krijgt elk gezin dit blad per mail. Het bestaat uit 5 rubrieken:

- de agenda van de hele campus
- de poetslijst
- berichten uit onze school: mededelingen van bestuur en leerkrachten, nieuwtjes, weetjes en aankondigingen van activiteiten
- berichten van ouders voor ouders
- berichten buiten de school: activiteiten van andere antroposofische initiatieven.

Let op: We gaan ervan uit dat de mededelingen via dit medium gelezen worden en dan ook geweten zijn.

1.17 Ouderbibliotheek

Elke ouder kan in de ouderbibliotheek antroposofische en andere waardevolle opvoedkundige boeken ontlenen. De bibliotheek bevindt zich in de gang aan de grote zaal. Je kan er terecht elke woensdag van 12u tot 12u30. Na afspraak kunnen ook blokjes, staafjes en potloden worden aangeschaft

1.18 Onderhoud

Een gedeelte van het poetswerk in de basisschool gebeurt in een beurtsysteem door de ouders. Op die manier blijf je als ouders ook betrokken bij het klasgebeuren van je kind. De klassen, gangen en trappen worden wekelijks gepoetst door de ouders. Per klas wordt een lijst opgesteld. In het berichtenblad verschijnen wekelijks de namen per klas. Het sanitair en het zaalgebouw worden onderhouden door de werkman verbonden aan de school. Het technisch onderhoud en onderhoud van de campus algemeen wordt uitgevoerd door een technisch personeelslid, ondersteund door stagiairs en de ouders.

1.19 Sleutelregeling

Leerkrachten hebben de sleutels van de lokalen waar zij les geven. Ouders die komen poetsen, krijgen via hun kind op vrijdag avond een sleutel en leveren die ten laatste maandag terug binnen bij de leraar. De laatste sluit de deur, *te veel mensen denken dat ze de voorlaatste zijn*...

1.20 Sorteren van afval

De campus beschikt over bakken voor scheiding van afval, en composthopen. Voor papier zorgt de OV dat er steeds een container beschikbaar is.

Het financieel kostenplaatje van het afval ophalen is bijzonder hoog! Het geld dat we kunnen uitsparen door beter te sorteren kan beslist op een andere manier besteed worden in onze school!
Los daarvan werkt onze school milieubewust en is ze erkend als “verstandige school” omdat wij actief aan afvalbeperking en afvalscheiding doen. Daarom vragen wij met aandrang om de afvalsortering correct uit te voeren. Het is een kleine moeite en de leerlingen krijgen de kans om dit voorbeeld van jongs af te volgen. Tevens bespaart het de mensen van het technisch onderhoud veel tijd/energie die elders in de school nuttiger kan gebruikt worden.

Belangrijkste vuistregels zijn:

- Papier: in de papierbak van de klas en van daaruit naar de papiercontainer (kleinere op speelplaats, grotere vooraan op het domein)
- Gekookt groenafval: bij de kippen
- Ander groenafval: op de composthoop (correct stapelen, niets naast de hoop gooien!)
- Takken: op de takkenwal aan de tuin
- PMD: wordt niet meegebracht naar de school of zelf terug meegenomen
- Restafval: beperken en in de daartoe voorziene bakken doen
- Baterijen: in de collectevaten aan onthaal
- Lege inktpatronen: in de collectevaten aan onthaal

1.21 Een samenvatting van de schoolafspraken

- Leerlingen dragen tot de zesde klas pantoffels
- Pennenzakken en kaftpapier zijn in sobere, effe kleuren.
- Zorg voor materiaal dragen wij hoog in het vaandel
- traktaties voor verjaardagen zijn zelfgebakken
- Tien-uurtje is een droge koek of een stuk fruit, geen snoep.
- Voor het middagmaal vragen wij ook een gezonde maaltijd voor de kinderen
- Tien-uurtje en middagmaal worden in milieuvriendelijke verpakking meegebracht naar school (boterhamdoos, koekendoosje)
- PMD verpakking wordt niet meegebracht naar school
- Bezit gsm is de uitzondering, deze staat uit en zit in de boekentas tijdens de schooluren
- Opzichtige kledij, make-up, nagellak en kleuren van het haar zijn niet toegestaan op school. Eveneens niet het dragen van slippers, ultra korte rokjes of broekjes.
- Tijdens opvoeringen, toonmomenten vragen wij ouders om de gsm op stil te zetten en wanneer foto’s gemaakt worden dit zonder flits te doen

2 De Steinerschool

De Vrije Waldorfschool of Steinerschool is in 1919 ontstaan in de tabakszaal van de Waldorf - Astoria-sigarettenfabriek in Stuttgart. Rudolf Steiner hield, daartoe uitgenodigd door Emil Molt, directeur van de onderneming, een voordracht voor de arbeiders. In deze voordracht wees hij erop hoe jaarlijks duizenden jonge mensen in volle ontwikkeling, het bedrijfsleven moeten instappen, zodat zij van de belangrijkste voedingsbodem voor hun innerlijke ontwikkeling zijn afgesneden. Hij pleitte vervolgens voor een school met twaalf leerjaren voor alle leerlingen, ongeacht hun sociale afkomst. Reeds de volgende morgen vroegen de arbeiders aan de directeur of er voor hun kinderen zo'n school kon komen. Emil Molt vroeg Rudolf Steiner om de pedagogische leiding van deze eerste Steinerschool op zich te nemen.
Sinds de oprichting van deze eerste "Freie Waldorf-schule" heeft de Steinerschoolbeweging zich langzaam maar zeker uitgebreid. Meer en meer vindt de Steinerpedagogie weerklank bij mensen die wezenlijk betrokken willen zijn bij de ontwikkeling van hun kinderen.

2.1 Rudolf Steiner

Rudolf Steiner, werd in 1861 geboren in een dorpje bij de Oostenrijks -Hongaarse grens. Op jeugdige leeftijd bemerkte hij dat, behalve de wereld die wij met onze zintuigen waarnemen, er ook een geestelijke wereld ervaren kan worden.
Na zijn middelbaar onderwijs volgde hij les aan de Technische Hogeschool en tegelijkertijd studeerde hij filosofie. Hij promoveerde met het proefschrift: "Waarheid en wetenschap". Inmiddels was hij zeer intensief bezig met de geschriften van Goethe en schreef hij zijn "Filosofie van de Vrijheid", waarin de kennistheoretische grondslag is gelegd voor zijn latere werken. Steeds meer zocht hij naar een weg om de uiterlijke werkelijkheid weer te verbinden met de wereld van het geestelijke. Zo ontstond wat Rudolf Steiner "antroposofie" noemde. Vanuit zijn inzichten gaf hij nieuwe impulsen aan kunst, toneel, architectuur. Hij zorgde ervoor dat de euritmie als bewegingskunst tot ontwikkeling kwam.
In navolging van Rudolf Steiner's gedachtengoed werden initiatieven genomen, waarvan de Steinerscholen, de biologisch -dynamische landbouw en de antroposofische geneeskunde wel de bekendste zijn. Om de maatschappelijke vernieuwing te stimuleren, stichtte Rudolf Steiner in 1923 de Algemene Antroposofische Vereniging en de daarmee verbonden Hogeschool voor Geesteswetenschap in Dornach, Zwitserland.

2.2 Iets over antroposofie

Letterlijk betekent "antroposofie" zoveel als "wijsheid van de mens". Hiermee wordt een wereldbeschouwing bedoeld die gefundeerd is op het levenswerk van Rudolf Steiner.
Via de geschriften van Rudolf Steiner leren we hoe hij de mens - ontwikkeling zag in al haar aspecten. Waar komt de mens vandaan? Wat is de zin en de uiteindelijke bestemming van de werkelijkheid?
Dergelijke vragen worden vanuit de inzichten van Rudolf Steiner onderzocht en wel op zodanige manier dat men niet de vaste grond onder de voeten verliest, maar integendeel maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt.
Het verwerven van inzichten in de antroposofie is een zeer persoonlijke scholingsweg die kan worden gevolgd in volledige vrijheid.

Steinerscholen onderwijzen geen antroposofie, maar er wordt wel vanuit een antroposofisch mensbeeld te vertrokken in het lesgeven.
Dit mensbeeld wordt binnen de wereld van vandaag geplaatst.

2.3 Alle onderwijs moet levenskunst geven

Het onderwijs als levenskunst opvatten is het “Leitmotiv” in de Vrije Waldorfscholen of Steinerscholen. De manier waarop in deze schoolbeweging tot levenskunst wordt opgevoed, vertoont de grootste verscheidenheid: elke school werkt vanuit haar eigen ruimtelijke situatie en innerlijke mogelijkheden. Op de vraag welke opvoeding hij als de beste beschouwde, zou Goethe ooit geantwoord hebben: ”Die van de Hydrioten. Deze eilandbewoners en zeevaarders nemen hun jongens al vroeg mee naar zee en laten ze allerlei karweitjes opknappen. Wanneer ze iets presteren, krijgen ze aandeel in de winst: zo houden ze zich al vroeg bezig met de handel, ruilhandel en buit en groeien op tot de meest bekwame kust- en zeevaarders, de slimste handelaren en de meest roekeloze piraten die men zich kan denken.”. Bij Goethe gaat het in de opvoeding dus duidelijk om levenskunst.

2.4 Steinerpedagogie en antroposofie

De Steinerpedagogie oriënteert zich naar het antroposofisch “mensbeeld” van Rudolf Steiner.
Rudolf Steiner spreekt bij voorkeur van “mensenkennis” (Menskunde). Hij ziet de mens als een drieledig wezen. Als verbinding tussen lichaam en geest erkent hij de ziel. In de pedagogie moet elk van deze drie wezensdelen de nodige aandacht krijgen. In de Steinerscholen wordt daarom getracht de lessen in drie geledingen op te bouwen, zodat het denken (geest), het voelen (ziel) en het willen (lichaam, handelen) in harmonie tot ontplooiing gebracht worden. Wat antroposofie in de eerste plaats wil, is de mens tot een genuanceerd waarnemen te brengen.
Een goed leraar is dus in de eerste plaats een goed fenomenoloog.

2.5 Kenmerken van de R. Steinerschool

2.5.1 Ontwikkelingsfasen als basis van het leerplan

De ontwikkelingsfasen van het kind vormen het uitgangspunt van ons onderwijs en de basis van het leerplan.
Het tijdstip en de manier waarop een zekere (leer)inhoud wordt overgebracht, is bepalend voor de wijze waarop deze in het latere leven van het kind, in positieve of negatieve zin, werkzaam zal zijn.
Het ogenblik waarop het kind met iets nieuws in aanraking komt, mag niet afhankelijk zijn van toevalsfactoren. Daarover kan alleen een menselijk inzicht beslissen dat zich in hoge mate bewust is van het ontstaan en de ontwikkeling van zielskrachten in de verschillende leeftijdsfasen.
Rudolf Steiner onderscheidt drie grote fasen, die ieder weer in belangrijke tussenstadia te verdelen zijn: 0 tot 7jaar; 7 tot 14 jaar; 14 tot 21 jaar.

2.5.1.1 Van geboorte tot tandenwisseling: 0 tot 7 jaar

De gehele periode vóór het zevende levensjaar wordt vooral gebruikt voor fysiologische processen. Het kind richt zijn volle activiteit op de bouw van zijn lichaam. Het belangrijkste kenmerk van deze fase is de drang tot nabootsing. Het kind leert zich oprichten, gaan, spreken en denken dankzij voorbeelden.

Ook wat als sfeer, wat als morele ondertoon in de omgeving leeft, bootst het kind na en prent het zichzelf in. Het kind slorpt als het ware alle indrukken op en gebruikt deze om zowel fysiek als mentaal te groeien.
De omgeving als “goed” beleven staat centraal in deze fase.

2.5.1.2 Van tandenwisseling tot de puberteit: 7 tot 14 jaar

De tandenwisseling wijst op het begin van een nieuwe levensfase. De krachten die in de vorige fase voor de bouw van het organisme dienden, treden nu gemetamorfoseerd aan het licht. Het kind ontwikkelt een denken dat niet meer uitsluitend associatief en benoemend is, maar dat sterk in beelden leeft.
De imitatiedrang blijft nog aanwezig voor alles wat gebaar en beweging is. De opvoeder is in deze fase een belangrijke autoriteit, die graag en in liefde wordt nagevolgd. Hij bedient zich vooral van het fantasievolle woord dat beelden oproept voor het kind.
De wereld om zich heen beleven als “mooi” staat centraal in deze fase.

2.5.1.3 Van puberteit tot volwassen-heid: 14 tot 21 jaar.

In deze fase maakt de jonge mens zich los van mens en wereld. Alles wat koesterend en omhullend was, valt weg. Naakt en hulpeloos staat de jongere tegenover de harde, overweldigende realiteit. Maar tegelijkertijd ontwaken de drang en het vermogen om vanuit dit nulpunt een nieuwe, nu bewuste verbinding aan te gaan met de wereld.
Deze drang en deze mogelijkheid uiten zich voornamelijk in het denken en het oordelen. Het centrale opvoedingsprincipe in de middelbare school is dat van het streven naar waarheid. Om hieraan tegemoet te komen is het vereist dat de jongeren vakspecialisten voor zich krijgen die alle moeilijkheden van hun vak kennen en die veel belangstelling en aandacht aan dat streven wijden.
De wereld als “waar” beleven staat centraal in deze fase.

2.5.2 Leerstof is ontwikkelingsstof

Het centrale onderwijsdoel van de Steinerpedagogie is een zo harmonisch mogelijke ontwikkeling van heel de persoonlijkheid tot een volwassen en vrij mens. Men vertrekt van de talenten en de persoonlijkheid van het kind. De leerstof is hiervoor een ondersteunende factor en geen doel op zich. Het gaat om het tonen van samenhangen, het inzicht verschaffen in grote gehelen, het zien van onderliggende processen en het voelen dat zijzelf ook deel uitmaken van dit alles.

2.5.3 De klassen

Analoog aan onze kijk op de ontwikkelingsfasen zijn de klassen ingedeeld in vier organische afdelingen:
- het kleuterhuis (peuterklas en 3 leeftijdsgemengde kleuterklassen)
- de onderbouw (klassen 1 tot 6)
- de middenbouw (klassen 7 en 8)
- de bovenbouw (klassen 9 tot 12/13)

Dit komt tot uitdrukking in de gebouwen.
De gebouwen van het kleuterhuis maken een omhullend, eerder beschuttend gebaar.
Het bovenbouw gebouw staat open voor de omgeving en bevindt zich aan de straatkant.
Het gebouw van de onderbouw staat tussen beide.

Gebruiken we de wettelijke benamingen dan spreken we van basisschool (kleuterhuis en klas 1 tot en met 6) en secundair onderwijs, onderwijsvorm A.S.O. = algemeen secundair onderwijs. (middelbare school met klassen 7 tot en met 12) en B.S.O. = beroepsafdeling “Duurzaam Wonen” (middelbare school met klassen 9 tot 13).
Al onze afdelingen zijn gesubsidieerde, erkende eenheden die de gebruikelijke getuigschriften en diploma’s afleveren.

2.5.4 De klasleerkracht

De kleuterjuf zorgt voor een omhullende omgeving en ontvangt de kleuters met een vast dag-week- en seizoenritme. Ze is de centrale figuur in de schoolwereld van het jonge kind. Na de peuterklas, waarin de kinderen een jaar lang kunnen aankomen op school op eigen tempo, verblijven de kleuters drie jaar bij hun vaste juffie die hen met warmte en veiligheid zachtjes begeleidt tot aan de leeftijd van schoolrijpheid.
In de onderbouw staat de klasleerkracht centraal. Doordat hij/zij vier jaar mee gaat met de klasgroep is hij/zij een daadwerkelijke mede-opvoeder voor de ouders. Hij/zij is het grote voorbeeld, de steun en toeverlaat waarrond de klas draait. Vanaf klas vijf komt daarin stilaan een verandering, en gaat de leerling meer en meer een appèl doen op de kennis van de leraar. De leraar maakt zachtjes een overgang naar de middenbouw, en is stilaan ook een stukje begeleider naast leider.
In de middenbouw zet deze evolutie zich verder. De 7e- en 8e-klassers groeien naar meer zelfstandigheid, maar zonder zorg en omhulling kunnen ze zeker nog niet.
In de bovenbouw evolueert de klasleerkracht stilaan naar de begeleider.
Hij houdt zich terug en maakt op deze wijze ruimte waarin de jongeren zich kunnen oefenen aan hun verantwoordelijkheden naar anderen en zichzelf toe. De klasleerkracht (klastitularis) wordt in de eerste plaats ondersteund door de co-titularis en omringd door collega’s en vakleerkrachten.

2.5.5 Periode-onderwijs

Het periode-onderwijs maakt intensiever contact met de leerstof mogelijk.
Vakken als lezen, schrijven, rekenen, heemkunde en taal worden in de onderbouw gedurende de eerste lesuren van de dag, elke dag in perioden van ongeveer drie weken onderwezen. Aansluitend op het ochtendperiode onderwijs worden de vakken onderwezen die voortdurende oefening vragen: vreemde talen, muzische vakken, lichamelijke opvoeding, wiskunde-oefeningen, Nederlandse oefeningen en daarna, in kwartaal - of halfjaarlijkse periodes, de handenarbeid en de kunstzinnige vakken.

2.5.6 Muzische vorming / kunstzinnige en doe-vakken

(handwerken, muziek, schilderen, boetseren, tekenen, vormtekenen, drama)
De kinderen ervaren op actieve wijze de processen die het kunstzinnige handelen bepalen en leren er mee omgaan. Zij ontwikkelen daardoor een flexibel toepasbaar gevoel voor ritme, maat, melodie, beweging, lijn, kleur en vorm.
Muzische vorming betekent tevens ontwikkeling van een gericht waarnemingsvermogen, van fantasie en voorstellingsvermogen, vooral wat ruimtelijke oriëntatie en temporale ordening betreft. Het denken waarbij het innerlijk voorstellen en waarnemen geobjectiveerd wordt zonder naar het louter intellectuele af te glijden wordt gestimuleerd. Muzische vorming richt zich op de vorming van de totale persoonlijkheid. Het vermogen om schoonheid in haar verschillende verschijningsvormen te beleven, schoolt een flexibel en gedifferentieerd inlevingsvermogen dat leergebied overschrijdend werkt.

In het bijzonder wanneer dit vermogen via kunstzinnige beleving en eigen activiteit ontwikkelt, bezit het de mogelijkheid om zich te transponeren naar het sociale en persoonlijke vlak.
Men ontwikkelt een reëel zelfbeeld, een gevoel voor wat mogelijk is en waar men grenzen bereikt.

2.5.7 Werkelijkheidsonderricht (WO)

Gebruikmakend van het sterk nabootsingsvermogen van het kind worden de leerlingen al spelend, zingend en toneelspelend vertrouwd gemaakt met vreemde culturen in de vorm van bijvoorbeeld anderstalige liedjes en versjes. Hier primeert de ontwikkeling van een levendig taalgevoel. Engels en Frans worden vanaf de eerste klas op speelse wijze aangebracht.
Vanaf de vijfde klas worden de vakken 'Frans' en 'Engels' echt een "vak".

2.5.8 Lichamelijke opvoeding

De bewegingsvormen die in deze lessen aan bod komen, worden gezien als hulpmiddel voor de ontwikkeling van het kind en nooit als doel op zich. Naast het toestelturnen, de atletiek en de spelen wordt er ook waar mogelijk Bothmergymnastiek beoefend.
Bothmer was de eerste die het antroposofische mensbeeld in zijn gymnastieklessen heeft uitgewerkt. Hij heeft de oefeningen van de Grieken omgewerkt voor onze tijd. Via deze oefeningen kunnen we een bewuste verbinding leggen met de ruimte en de tijd om ons heen. Bothmers doel was, via een reeks bewegingen of oefeningen, onszelf en de krachten van de ruimte te leren kennen en langs deze weg te ervaren dat ook wij een deel van de ruimte zijn.

2.5.9 Euritmie

Momenteel is euritmie niet voorzien in ons lessenpakket.
Er wordt gestreefd om jaarlijks een opvoering door een euritmiegezelschap in onze zaal te organiseren voor de leerlingen en hun ouders.

2.5.10 Tuinbouw

In de Steinerschool is tuinbouw een belangrijk vak.
Vanaf de vijfde klas leren de jongeren de praktijk van het zorgen voor planten en dieren.
Het is niet de bedoeling tuinbouwers te vormen. De klemtoon ligt op de werk- en zorghouding die veel inspanning kan vergen. Vanuit de biodynamische land- en tuinbouw krijgen de leerlingen inzicht in de organische en gesloten kringloop van de aarde. Uitgaande van kruiden met bepaalde eigenschappen wordt het mest verrijkt tot actieve compost. De lessen tuinbouw blijven dus niet beperkt tot spitten, zaaien en oogsten. De leerlingen leren "zorgen" voor het stukje aarde dat hen is toevertrouwd.

2.5.11 Houtbewerking

In de 6de klas krijgen onze leerlingen houtbewerking in kleine groepen. Dit legt een eerste basis voor de lessen hout in de bovenbouw. De liefde voor het materiaal en het doorzettingsvermogen bij het werken ermee staan centraal.

2.5.12 Cultuurbeschouwing

Vanaf de eerste klas maken de kinderen kennis met de grote verhalen uit de mensheidsgeschiedenis en uit verschillende culturen. Rijke beelden over mens en wereld worden zo in de kinderziel gelegd. Niet door moraliseren of beleren, maar door beleven ontstaat moraliteit. De verhaalstof is

ontwikkelingsstof: de aangeboden verhalen worden zorgvuldig uitgekozen volgens de ontwikkelingsfasen van de leerlingen.

2.5.13 Religieuze opvoeding

De opvoeding in de Steinerschool streeft een verdieping en vernieuwing na van het zielenleven in samenhang met de natuur. Er is geen sprake van leerstellingen of het aanhangen van één of andere confessie, wel van een onbevangen leren waarnemen van de wereld om ons heen, niet alleen kwantitatief, maar ook kwalitatief.
Wars van alle vooroordelen wordt een scheppend denken ontwikkeld dat toelaat (in vrijheid) door te dringen tot een zich "weder verbinden" met een scheppende idee (geestelijke wetmatigheid) die de waarnemingswereld doordringt. Deze verbinding met de natuur uit zich in een houding van overgave, eerbied en bewondering. Met de leerlingen worden spreuken gezegd of liederen gezongen die dit ondersteunen. Niet alleen door het dagelijks schoolleven maar ook door het vieren van jaarfeesten in samenhang met de natuur proberen wij dit te bereiken. Zo leven we niet alleen mee met de seizoenen, maar ook met de "geestelijke draad" die doorheen het jaar loopt.
Bij het begin van de herfst wordt het Sint-Michaëls-feest gevierd.
Dan loopt de draad verder over het Sint–Maartens-feest, de Advent, het Sint-Nicolaasfeest tot aan het Kerstfeest en driekoningen in de winter. Einde eerste trimester worden het Kerstspel en het Paradijsspel opgevoerd. In de lente vieren we Palmpasen, Pasen en Pinksteren. Sint-Jan is het zomerfeest.

2.5.14 Podiumgebeuren

2.5.14.1 Tonelen

Het toneel neemt op onze school een belangrijke plaats in. Het is een levendig en kunstzinnig middel om de leerlingen de leer - en ontwikkelingsstof te doen beleven. Geschiedenis, taal, lezen, spreken, bewegen op een podium, maatschappelijke conflicten, menselijke tragedies of komedies, het kan allemaal "aan den lijve" ervaren worden in de magische wereld van het toneel.
Daarnaast is toneelspelen ook een uitermate sociale kunstvorm.
Het vraagt om samenwerking, respect voor elkaar, doorzettingskracht en inlevingsvermogen. Een toneelstuk repeteren en uiteindelijk voor een publiek brengen is voor een klas altijd een spannende, intense en ingrijpende ervaring. De school beschikt over een zeer mooie toneelruimte waar jaarlijks door de verschillende klassen gemakkelijk een tiental verschillende stukken worden opgevoerd.

2.5.14.2 Schoolfeesten

(Open) schoolfeesten (Open Dagen) dragen er toe bij dat de leerlingen belangstelling tonen voor elkaar en voor elkaars werk in de klas. Bedoeling is dat alle klassen, van klein tot groot, iets laten zien aan elkaar en aan ouders, sympathisanten.
Ter gelegenheid van de jaarlijkse opendeurdag wordt een dergelijk open schoolfeest gehouden.

2.5.15 Evaluatie

Tijdens hun ontwikkeling worden de leerlingen nauwkeurig gevolgd.
Vragen van leraren worden besproken op de wekelijkse Pedagogische Colleges tijdens de kinder- of jongeren-besprekingen. Daarnaast worden ook de klassen besproken in hun eigenheid en functioneren als groep. In zekere zin worden de leerlingen voortdurend “beoordeeld”. Het is een begeleidend aangeven om evolutie en feedback te verkrijgen.
In de getuigschriften wordt een beschrijving gegeven van zowel inzet als prestaties en de evolutie van de persoonlijke ontwikkeling van de leerling en van het al of niet in evenwicht zijn van de drie gebieden: denken, voelen, willen. Op die manier krijgen ouders en leerling wezenlijke informatie.

In de onderbouw is het getuigschrift op het einde van elk schooljaar voor het kind, een spreuk of tekst waarin iets oplicht van het kind.Voor de ouders wordt in een rapport driemaal per schooljaar de evolutie geschetst op cognitief, emotioneel en sociaal vlak.

Leerlingen, worden opgevolgd en begeleid naargelang de aard van de vraag die de leerling stelt door de klastitularis, de ouders, een mentor, CLB en externe begeleiding (in functie van specifieke problematieken). Wij volgen in de basisschool hiervoor de gelaagdheid voorzien in het M-decreet. Dit werd uitgewerkt in ons zorgwerkplan.

2.5.16 Leerlingvolgsysteem

Er zijn verschillende onderzoek momenten gedurende de hele basisschool. Kleuters worden actief opgevolgd door de leerkracht en dat vindt een weerslag in het digitale kinddossier.
Als observatie instrument wordt het KOI gebruikt (kleuter observatie instrument) en het schoolrijpheidsonderzoek bij de 6 jarigen. De klasavonden en de individuele oudergesprekken zorgen dat ouders op de hoogte blijven van de evolutie van hun kleuter. Bij overgang van peuterklas naar kleuterklas is er een overgangsgesprek.
Bij de overgang naar de onderbouw, gebeurt er een uitgebreid “schoolrijpheidsonderzoek”. Hierbij worden de intellectuele, de affectieve en sociale rijpheid bekeken. Het proces naar schoolrijpheid en de bijbehorende onderzoeken worden uitgebreid met de ouders van de oudste kleuters van het kleuterhuis besproken op een speciale avond hierover. Uit het onderzoek blijkt dat bijna alle vijfjarigen, die na mei zes jaar worden, nog niet voor al die gebieden rijp zijn. Hoewel leerplichtig volgens de wet, krijgen ze na overleg met het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding) en ouders, overeenkomstig de eigenheid van de Steinerpedagogie, nog de kans om zich verder te ontwikkelen in de kleuterklas tot stevige (lagere) schoolkinderen voor het volgende schooljaar.

Ook gedurende de lagere school wordt de opvolging van leerlingen nauw opgevolgd. De leraar blijft het digitale kinddossier aanvullen en via een MDO (multi-disciplinair overleg) worden speciale zorgen van kinderen in kaart gebracht en krijgen afspraken over de begeleiding verder vorm.
Oudergesprekken garanderen dat ouders betrokken zijn en op de hoogte van de voorziene zorg.
Bovenop de gewone evaluaties door de leraren neemt onze school ook LVS rekenen en spelling testen af, die een beeld geven van hoe de klas evolueert en welke plaats elk kind daarin inneemt. De resultaten helpen de zorgjuffen en leraren om de begeleiding van klas en individueel kind te organiseren.

In het " tweede klas-onderzoek" wordt nagegaan of het kind geen tekorten vertoont (oriëntatie, motoriek, geheugen…) waardoor het onvoldoende tot leren komt. Indien ernstige tekorten vastgesteld worden, is er overleg met de ouders.
Soms is een bijkomend onderzoek (CLB) nodig of moet buitenschoolse multidisciplinaire diagnose en/of therapeutische hulp gezocht worden. Hierin begeleidt het CLB de ouders en de school.
In de vierde klas wordt bekeken of, en hoe, het kind de stap zet naar een meer realistische benadering van de wereld.
In de zesde klas, vóór het doorstromen naar de middenbouw, wordt onderzocht in hoeverre de leerling hierin geslaagd is denkend, voelend en willend.
Tevens wordt gekeken of alle eindtermen uit de basisschool bereikt zijn.

Onder impuls van de zorgcoördinator en de directie geeft het zorgteam, dat op geregelde tijdstippen samenkomt, samen met leraren gestalte aan het zorgbeleid op niveau van de leerlingen, ouders en school. Dit is uitgeschreven in een zorgwerkplan dat een levend plan is, met jaarlijkse updates.

3 Het leven in de klassen

Bij wijze van kennismaking schetsen we een beeld van de diverse klassen.
We geven hiervoor een beschrijving van de respectievelijke ontwikkelingsfase van het kind en de leervakken die hierop aansluiten.

3.1 Het kleuterhuis

Een eerste kennismaking met de buitenwereld
Vaak is het voor de kinderen een eerste stap naar de buitenwereld, waarbij vader en moeder niet meer in levende lijve aanwezig zijn. Zij leven en spelen nog sterk in hun eigen wereldje en vinden daarom het meest geborgenheid in een rustige en omhullende omgeving.

In de peuterklas worden korte verhaaltjes verteld, omdat de peuters nog niet toegankelijk zijn voor de beeldentaal van de sprookjes, en omdat ze alles nog heel concreet beleven. Mee door de ritmische opbouw van deze verhaaltjes wordt de peuter gevoed in zijn behoefte aan herhaling, ritme en het concreet herkenbare. De oude kinderliedjes en versjes, jaarfeestliederen en liederen in kwintenstemming worden eindeloos gezongen gespeeld en ze begeleiden het dagelijks leven.
De **bewegingen** die erbij gemaakt worden ondersteunen de taal en werken daarom naast op de fysieke ontwikkeling ook vormend op de taalontwikkeling. Voor de peuter zijn het vooral eenvoudige, grote symmetrische bewegingen die tegemoet komen aan zijn dromend beleven.

Rond het vierde levensjaar komt het kind meer en meer tot samenspelen. De sociale ontwikkeling neemt een aanvang en de overgang naar de **kleuterklas** is aangewezen. Ook daar is een huiselijk sfeer belangrijk. Het kleine kind is een **nabootsend** wezen en daardoor gevoelig voor en onderhevig aan alles wat in zijn omgeving plaatsvindt. Het is als het ware daarmee versmolten, het neemt hiervan nog geen afstand, maar zit er middenin. Elke beweging, elke kleur, elk woord en elke gedachte werkt diep in bij het jonge kind. Zinvolle en waardige voorbeelden zijn daarom van groot belang. Het kind spiegelt zich hieraan en vormt er zijn persoonlijkheid door.

Wat het kind op deze leeftijd nodig heeft is speelgoed waarmee het de volwassen wereld kan

nabootsen: een potje om in te roeren, een pop om te verzorgen, materiaal om “huizen” te bouwen (planken, kisten), doeken om zich te verkleden.
In het **vrije spel** zien we hoe het ‘toevallige’ spelen van de peuter overgaat in een stromend, opborrelend, fantasiespel dat zich ontwikkelt tot het doelgerichte samenspel van de schoolrijpe kleuter. Ruimtelijke oriëntatie en lichaamsgeografie worden aan den lijve ervaren, waardoor de begrippen organisch ontstaan en doorleefd zijn. De kleuter wordt uitgenodigd tot steeds fijnere bewegingen, die steeds meer wakkerheid oproepen en waarbij de rechter- en linkerhand steeds meer hun specifieke taak leren doen.

Het **speelgoed** is zo eenvoudig mogelijk, zodat de eigen fantasie er nog alles aan kan toevoegen. Het is vervaardigd uit natuurlijk, eerlijk, materiaal omdat dit de tastzin ontwikkelt. Deze zuivere materialen voeden het waarheidsbeleven. Elk materiaal voelt bovendien anders aan en dit dringt door tot in de lichamelijkheid.

Het kleuterlichaam wordt tussen 0 en 7 jaar verder opgebouwd. Alle elementen van de moeder die nog aanwezig waren worden vervangen. Hier zet de kleuter de eerste stap naar zelfstandigheid.

Ritme en herhaling zijn sleutelelementen in peuter- en kleuterklas. Zij geven een veilig gevoel en houvast aan het kind. Dit geeft een basis van innerlijke zekerheid en zelfvertrouwen.
De indeling van de dag is steeds hetzelfde, waarbij inspannen en ontspannen elkaar afwisselen, zodat het kind met het gebeuren van de dag kan mee-ademen. Een tijdlang wordt dagelijks hetzelfde sprookje verteld of gespeeld, waardoor de inherente boodschap aankomt bij het kind. Via het herhalend arbeidsspel oefent de kleuter belangrijke bewegingen die zijn ontwikkeling ondersteunen.
Het weekritme vinden we in de terugkerende activiteiten die op een bepaalde dag plaatsvinden, bvb. schilderen, brood bakken, poetsen. Hier kan het kind al nabootsend het werk van de volwassenen ervaren. We scheppen overzichtelijke arbeidsprocessen, waardoor ervaren wordt hoe de grote mensen de fysieke wereld vormgeven. Zo krijgt het kind respect voor het werken en wordt er tevens een basis gelegd voor het logisch denken.

Door de **jaarfeestencyclus** ervaart het kind het jaarlijks terugkerend seizoenenritme. Deze feesten vormen hoogtepunten in het leven van elk kind, zij geven het jaar kleur. Voor peuter en kleuter is de voorbereiding minstens even belangrijk als het feest zelf. We leven er met de kinderen naar toe door de jaar-feestliederen te zingen, bepaalde kringspelen te doen en verhalen te vertellen die bij het innerlijk gebeuren van het feest of jaargetijde passen. De kinderen beleven zo de samenhang in de natuur waar wij als mens een scheppend onderdeel van zijn. Bijvoorbeeld: het graan dat in de zomer geoogst wordt, vormt ons voedsel voor de winter, een deel wordt
opnieuw gezaaid in de lente. De kring is rond.

De kleuters worden drie jaar door dezelfde kleuterjuf begeleid die daardoor het kind diepgaand kan leren kennen en begrijpen. Bovendien hebben de kinderen de kans om respectievelijk tot de jongsten, de middelsten en oudsten van de groep te behoren, wat de sociale vaardigheden sterk bevordert.

3.2 Lagere school

3.2.1 Eerste klas: een eerste stap in de grote wereld.

In de loop van de eerste klas veranderen de dromerige kleuters tot echte schoolkinderen die iets willen bereiken. Terwijl de ledematen groeien en de melktanden worden gewisseld, kijken ze over hun muurtje naar de grote wereld. De kinderen hebben een fantasierijke beeldenwereld. Ze willen kleur en variatie in hun “zielentuin”. De kleurrijk vertelde volkssprookjes van Grimm zorgen ervoor dat het gevoelsleven van het kind stevig in beweging wordt gebracht.
Het schoolrijpe kind wil ook handelend optreden, het wil iets bereiken en wordt daarom ontvankelijk voor de autoriteit van de leerkracht, waar het met eerbied naar opkijkt.

Vertelstof
Het is belangrijk dat aan het schoolrijpe kind veel verteld wordt over de wereld van de volwassenen. Het kind vormt eigen beelden over de wereldwijsheid. De volkssprookjes zijn de vertelstof van de eerste klas omdat ze ontstaan zijn in een tijd dat de mensheid met denkbeelden leefde, gelijkaardig aan die van een zevenjarig kind.

Taal
Vanuit de sprookjes worden er aan de leerlingen beelden aangeboden, die langs het tekenen en het schilderen leiden tot het schrijven. Het lezen wordt pas na het schrijven aangeleerd. Bij voorkeur worden door de kinderen zelfgeschreven zinnetjes en versjes gelezen. De leraar spreekt ook de wil van de kinderen aan door middel van toneel, kringspelen en versjes.

Rekenen
Omwille van hun beeldkarakter worden eerst de Romeinse cijfers aangeleerd en daarop aansluitend de Arabische cijfers.Het rekenen (aanvankelijk tot 20) wordt aangebracht via de beweging: teloefeningen die ritmisch gestapt en geklapt worden. Steeds vertrekkend vanuit het geheel, worden de vier hoofdbewerkingen aangeleerd, aan de hand van concrete situaties of rekenspelletjes.

Heemkunde
De heemkunde helpt het kind bij het leren kennen van zijn omgeving. Via fantasierijke sprookjes wordt het kind zich stilaan bewust van het eigen karakter van de natuurwezens.De wereld van zon, maan, sterren, wind, regen, steen, plant en dier wordt via beeld en beweging doorleefd. Zo wordt ook eerbied opgewekt ten opzichte van het leven in het algemeen.

3.2.2 Tweede klas: het ego ontwaakt.

Minder en minder ‘opgaand in zijn omgeving’, meer en meer ‘bewust van de wereld om zich heen’, zo staat voor u het achtjarige kind, niet meer met open mond, maar met afwachtende blik.Het handelt vanuit een eigen binnenwereld met voorstellingen en denkbeelden. Hierbij laat het zich dikwijls leiden door individuele wensen en verlangens. Het eenheidsbeleven wordt gesplitst in links en rechts, goed en kwaad, vorm en tegenvorm.

Vertelstof

De kinderen maken kennis met de vaak onberekenbare, eenzijdige karaktertrekken van de mensen via de dierenfabels. Sluwheid, gulzigheid, leugenachtigheid keren steeds terug. Het is een confrontatie met eigen hebbelijkheden. De heiligenlegenden laten het kind ervaren dat de mens deze eenzijdigheden kan overwinnen om het algemeen belang te dienen. Zo geeft een 'morele fantasie' richting aan het handelen.

Taal
Het lopend schrift wordt aangeleerd. De kinderen lezen zelfgeschreven teksten, teksten van het bord of uit een klassikaal leesboek. Tweeklanken, 'stralende' en 'donkere' klanken worden onderscheiden. Een zin bestaat uit woorden, een woord uit lettergrepen. Correct schrijven wordt geoefend door dictees. Spelenderwijs worden de leerlingen binnengeleid in de wereld van de grammatica.

Rekenen
Het rekenonderwijs heeft nog steeds een levendig karakter. De vier hoofdbewerkingen worden verder geoefend tot 100. De tafels worden uit het hoofd geleerd door stap - en klapoefeningen.

Heemkunde
In de heemkundeperiode krijgen de leerlingen via fantasievolle verhalen over mensen, dieren, planten, een zielenverbondenheid met de omgeving. Het kind wordt zich bewuster van het jaarverloop, de seizoenen, de weken, dagen, uren.

3.2.3 Derde klas: stilte voor de storm.

In de derde klas staat het kind voor een drempel. Het verlaat de dromerige, paradijselijke kinderwereld en verbindt zich langzamerhand met de omgeving. Het wil geleid worden en wil vertrouwen krijgen in de verre toekomst. Deze overgang wordt begeleid door de verhalen van het Oude Testament, waarin een stuk van de eigen ont-wikkeling van het kind weerspiegeld wordt.

Vertelstof
De kinderen leren nu verhalen kennen van de allerhoogste autoriteit: het Oude Testament. De verhalen over de schepping laten hen de kosmische verbondenheid beleven en geven hen het vertrouwen dat ze ook, zoals dieren en planten bij de aarde horen, als kroon op de schepping.

Taal
De verhalen van het Oude Testament vormen de basis voor het taalbeleven. Luisteren, navertellen, toneelspelen en lezen brengen de leerlingen tot een correct taalgebruik. In eenvoudige opstelletjes worden de leestekens en eenvoudige spellingsregels toegepast. De eerste woordsoorten worden met een passend beeld aangebracht. Door het naspelen van verhalen en gedichtjes wordt taal een middel om de innerlijke gevoelswereld te veruitwendigen.

Rekenen
De getallenkennis wordt uitgebreid tot 1000. Men oefent vooral het hoofdrekenen met de vier hoofdbewerkingen en de tafels van vermenigvuldiging tot 12.

Heemkunde

De band tussen de mens en zijn omgeving wordt belicht in de perioden over akker- en huizenbouw. De kinderen gaan ploegen, graan zaaien, oogsten, brood bakken en krijgen zo een beeld en innerlijke beleving van een essentieel levensproces. Er komen eveneens een aantal ambachten aan bod waardoor ze vol bewondering kunnen kijken naar mensen die met liefde en eerbied hun werk doen. De huizenbouwperiode sluit een innerlijke ontwikkelingsfase af. Het kind is dan klaar om zich echt met de aarde te verbinden.

3.2.4 Vierde klas: ingrijpende veranderingen.

Door een sterker Ik-bewustzijn voltrekt er zich in het kind een breuk met zijn omgeving. Het beleeft zichzelf als individu alleen tegenover de wereld. Er groeit een steeds onafhankelijker en inniger zielenleven. De confrontatie met de omringende wereld gaat gepaard met uitproberen of innemen van een eigen standpunt. Jongens en meisjes willen niet meer samenspelen. Liefdevolle autoriteit is nodig. De wereld wordt met andere ogen waargenomen. Nieuwe waarden en een nieuw evenwicht worden niet zonder slag of stoot verworven.

Vertelstof.
In de vertelstof van de Germaanse mythologie worden de stormen van het eigen gevoelsleven herkend. De Germaanse goden- en heldenverhalen vertellen hoe door moed en volharding het nieuwe evenwicht kan worden verworven.

Taal
De kinderen leren alle woordsoorten onderscheiden. Ze maken kennis met de tijden en verkrijgen een eerste inzicht in de zinsbouw. Het lezen gebeurt zowel individueel als in groep. De spelling wordt grondig herhaald. De stafrijmen worden geoefend.

Rekenen
Het cijferen wordt aangeleerd: optellen, aftrekken, vermenigvuldigen, delen. Het fenomeen van de breuken weerspiegelt de innerlijke breuk van het kind met zijn omgeving.

Mens- en dierkunde
In de dierkundeperiode leren de kinderen de wereld bekijken vanuit de mens. In elk dier wordt een ‘sterk ontwikkeld stukje mens’ beleefd. Doordat de mens de synthese van het dierenrijk vormt, is hij zo veelzijdig. Een eerste inzicht in de ordening van de natuur ontwikkelt zich. De liefde voor mens en dier wordt sterk opgeroepen en het kind krijgt oog voor de unieke plaats van de mens in de schepping.

Aardrijkskunde - Geschiedenis
De kinderen krijgen een eerste oriëntatie in de eigen omgeving. Het eerste historisch besef wordt gewekt door dieper in te gaan op de geschiedenis van stad en streek.

3.2.5 Vijfde klas: een korte adempauze

Nadat het kind in de vierde klas tot een breuk met de omgeving kwam en bouwde aan een sterker Ik-bewustzijn, beleeft het nu een periode van evenwicht. Daarom wordt het ideaal van evenwicht en

beheersing in de Griekse cultuur bestudeerd. De vijfdeklasser is in staat oorzakelijke verbanden te leggen.

Vertelstof
In de Griekse mythen en sagen vernemen de kinderen de lotgevallen van goden en helden. In wijsheid beschikken de goden over het lot van de mensen. De listige Odysseus maakt duidelijk dat eigen denken nieuwe uitwegen kan brengen.

Taal
Tijdens de taallessen worden de vervoegingen van het werkwoord en de verschillende tijden verder uitgewerkt, zowel in de lijdende als de bedrijvende vorm. De kinderen leren het onderscheid tussen de directe en indirecte rede.

Rekenen
Maten, gewichten en inhouden worden aangeleerd. Er wordt gerekend met breuken en decimale getallen.

Geschiedenis
Door een aanschouwelijk artistieke aanpak ontstaat een ‘ voelend’ begrijpen van het eigen wezen van verschillende cultuurtijdperken. De oosterse culturen (het oude Indië, Perzië, Mesopotamië, Egypte) en de klassieke Griekse cultuur staan in het middelpunt.

Aardrijkskunde
In de aardrijkskunde, die zich ontwikkelt uit de kennis van de eigen omgeving, wordt getoond hoe mensen voor elkaar aan ‘t werk zijn. Het kind leert België kennen. Landkaarten worden getekend of geschilderd. Provincies worden verkend.

Plantkunde
De verschillende planten komen aan bod, vertrekkend van de eenvoudigste (paddestoelen), tot de hoogst ontwikkelde (de tweezaadlobbigen). Er wordt een verband gelegd tussen de eigen zielenontwikkeling die ook verloopt van eenvoudig nabootsend, tot ontwikkeld, moreel handelend wezen.

Muziek
Er worden twee - en driestemmige liederen gezongen en gefloten in de muzieklessen. Ingewikkelde ritmes en vreemde maatsoorten worden aangeleerd.

Leren Leren
Daar waar het leren leren in de eerste vier klassen van de lagere school impliciet is en geïntegreerd in het periode onderwijs, komt het vanaf klas 5 explicieter aan bod. Zelforganisatie, agendabeheer, leren hoe en hoeveel te “leren”: er is werk aan de winkel!

3.2.6 Zesde klas: een ontdekkingstocht

Het twaalfde levensjaar is, net zoals het negende, een belangrijke mijlpaal. Nu begint de tweede lengtegroei van het skelet die tot afsluiting komt in het spierstelsel. Het kind wordt rijp voor abstracties, causale samenhangen en logica. Dit is het begin van een langdurig proces. Het begin van zelfkennis is nauw verweven met het inzicht in gebeurtenissen van verleden en heden. In de zesde klas krijgen de leerlingen oog voor het sociale gebeuren rondom hen.

Vertelstof

De Romeinse cultuur met zijn veroveraars staat centraal. De strikt georganiseerde en gereglementeerde Romeinse samenleving nodigt hen uit om te oefenen in discipline en maatschappelijke “gehoorzaamheid”.

Taal

Hierin heeft grammatica een belangrijke plaats. Abstraheren is een voorwaarde om de opbouw van zinnen te kunnen doorzien. Daarom wordt in de zesde klas een begin gemaakt met zinsontleding.

Rekenen

Via de vorming van begrippen komt het rekenen losser te staan van de doorleefde werkelijkheid. In dezelfde geest worden naast absolute cijfers ook relatieve cijfers (percenten) aangeboden. De leerlingen leren formules kennen (abstracties) waarmee ze vraagstukken oplossen. Een eerste ervaring handelsrekenen, met winst-, verlies- en percentberekening is aan de orde. Uit het berekenen van rente op kapitaal ontstaat de formule, als eerste stap naar de algebra.

Meetkunde

Het vormtekenen evolueert naar meetkunde. De benen van de passer vragen fijne motoriek net op het moment dat armen en benen slungelachtig worden. Door de meetkundige activiteit krijgt het kind invloed op de eigen motoriek. Er ontstaan creatieve figuren, waaruit wetmatigheden worden afgelezen en samengevat.

Geschiedenis

De kinderen volgen de Romeinen in hun ontwikkeling van stadstaat tot wereldrijk. De ontwikkelingen in West Europa tot de kruistochten en de tegenstelling tussen islam en christendom worden zichtbaar.

Aardrijkskunde

Vanuit Europa verkennen de kinderen de andere werelddelen, zowel natuurkundig als het leven van de mens in samenhang daarmee. Het kind heeft zich nu een beeld gevormd van de aarde als geheel.

Fysica

Fysica is er op gericht dat de leerlingen, -zo mogelijk lichamelijk-, fysische verschijnselen uit de wereld van licht, geluid, warmte magnetisme en elektriciteit, kunnen ervaren. Deze periode is geheel gewijd aan het leren waarnemen. Dit maakt de kinderen wakker en vol verwondering voor de wereld.

Mineralogie
Hierdoor leert het kind de grond onder zijn voeten kennen. Kalk en graniet worden goede gidsen bij de tocht door het gesteenterijk.

Inzichten in tuinbouw
Aan de hand van de studie van de Perzische cultuur wordt de overgang van het nomadenleven naar de eerste akkerbouw en huisveeteelt bestudeerd. Vele groenten van nu ontstonden in deze periode. Door het zorgvuldig bijhouden van een dagboek krijgen de leerlingen zicht op diverse levensprocessen en de kringloop doorheen het jaar.

4 ORGANIGRAM LIERSE STEINERSCHOLEN

4.1 Bestuurlijke organisatie

De campus herbergt twee scholen, die tot verschillende schoolbesturen behoren. De basisschool Steinerschool Lier-Sterrendaalders is een zelfstandige basisschool en hoort bij vzw R. Steinerschool Kempen en de bovenbouw MSBV-Lier is een vestiging van vzw Middelbare Steinerschool Vlaanderen.

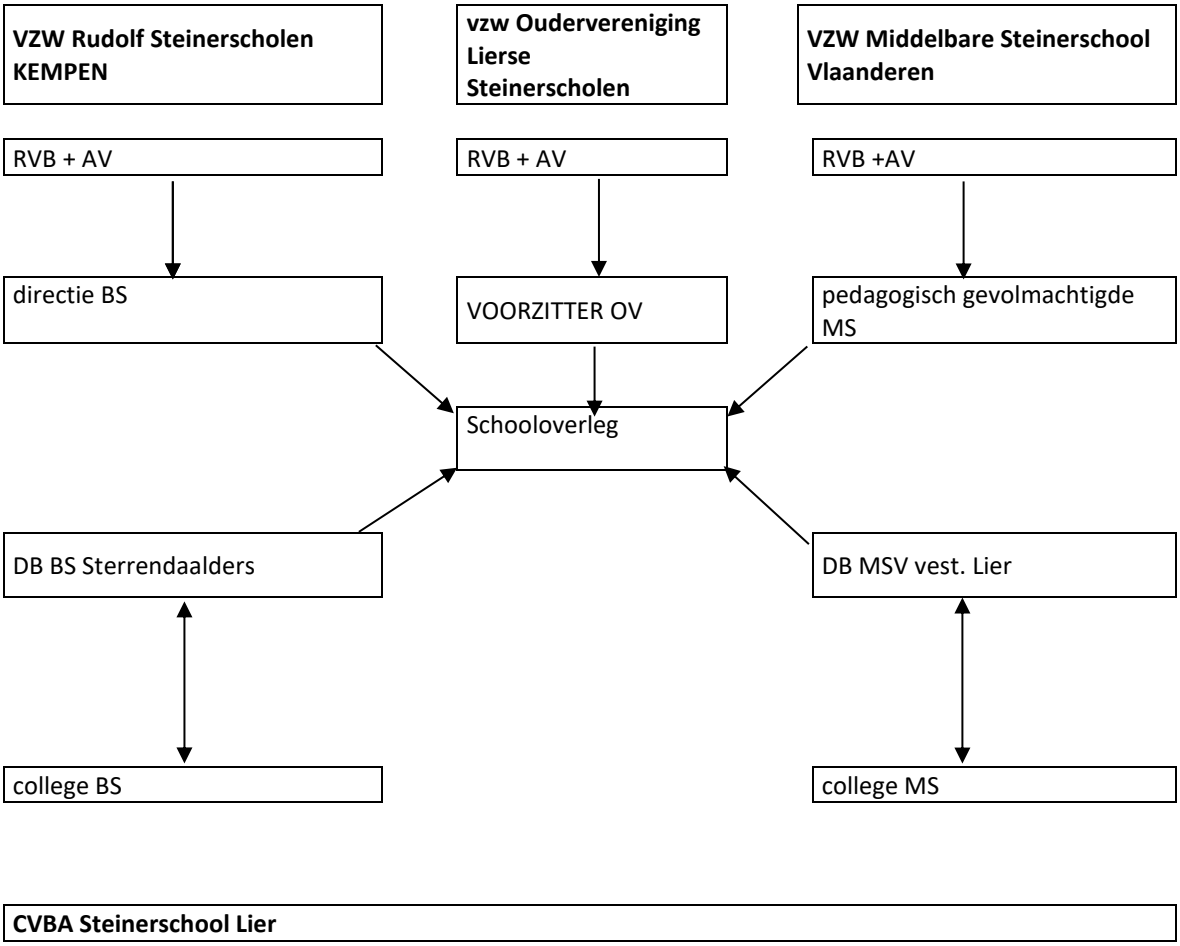

4.2 Ondersteunende organisaties

Vzw Oudervereniging Lierse Steinerscholen: ondersteund beide scholen
Steinerschool Lier C.V.B.A.: eigenaar van de gronden waarop beide scholen zijn gebouwd
Vriendenkring vzw: voor fundraising bij de opstart van de richting Duurzaam Wonen – opgenomen intussen in de OV.
Ondersteuning MSV vzw: ondersteunt MSV Lier

5 Bestuurlijke organisatie

Het organigram van onze school toont 5 juridische organen. Elk van deze organen heeft een Raad van Bestuur die de uitvoering van de dagdagelijkse werking delegeert naar het werkveld van die betreffende VZW.

De 5 juridische organen op een rijtje:
- Steinerschool Lier CVBA
- Oudervereniging Liers Steinerscholen vzw
- vzw Rudolf Steinerscholen Kempen
- MSV Vlaanderen vzw
- Ondersteunende vereniging MSV

Zoals blijkt uit het organigram en de verduidelijking van de verschillende organen is er een duidelijke structuur in onze schoolgemeenschap. Een structuur is echter een middel en geen doel op zich. De toegevoegde waarde ervan is een vlotte werking na te streven, zodat de aandacht gericht blijft op het hogere doel: de pedagogische kwaliteit bewaren om de ons toevertrouwde kinderen in hun groei tot gelukkige en geëngageerde volwassenen te begeleiden.

5.1 Oudervereniging Lierse Steinerscholen vzw.

De vzw **Oudervereniging Lierse Steinerscholen** draagt zorg voor de directe en indirecte ondersteuning van de schoolwerking van beide scholen. De vereniging heeft als doel een omhullende mantel te zijn rond de leerkrachten en de leerlingen. Concreet betekent dit:
- een kritische vriend zijn als steun voor lerarencollege en bestuur,
- een ondersteunend (positief adviserend) orgaan voor wat betreft pedagogische en bestuurlijke aangelegenheden,
- een stimulans voor de betrokkenheid van de ouders bij het schoolgebeuren,
- de organisatie van activiteiten die het materiële welzijn van de school ten goede komen (geschenkenbeurs, tweedehandsbeurs, concerten, opendeurdag, fundraising)

Klassenouders ondersteunen de praktische en sociale aangelegenheden van de klas. Zij worden door de klassenleerkracht gevraagd deze taak op zich te nemen. Enerzijds vormen zij een schakel tussen de leerkracht en de ouders, anderzijds treden zij op als vertegenwoordigers van de ouders van hun klas.

Overleg klassenouders
De Raad van Bestuur van de Oudervereniging organiseert een overleg met de klasouders uit alle klassen en staat open voor elke ouder! Ook vertegenwoordigers van de verschillende werkgroepen worden uitgenodigd, alsook schoolhoofd BS en pedagogisch gevolmachtigde MS. Elke ouder kan ook persoonlijk via de Oudervereniging, zijn mening te kennen geven, hetzij schriftelijk, hetzij op het overleg.

De **Raad van Bestuur** organiseert 2 keer per jaar een **algemene vergadering**. Hier worden de ouders geïnformeerd over actuele onderwerpen vanuit de verschillende invalshoeken en worden de wettelijk verplichte formaliteiten vervuld.

5.2 C.V.B.A.

Deze Coöperatieve Vennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid (CVBA) werd opgericht in 1986 door ouders en sympathisanten met het doel de gronden aan te kopen waarop onze schoolgebouwen werden opgericht. Zij verpacht de gronden op lange termijn aan beide scholen met als doel het bestaan van een “Steinerschool in Lier” te ondersteunen.
Dit juridisch orgaan heeft een Raad van Bestuur en een Algemene Vergadering die jaarlijks vergadert volgens de wettelijke bepalingen. Het oorspronkelijk doel, beschikbaar stellen van de gronden aan R. Steinerscholen, gronden die in erfpacht gegeven werden, en zich onthouden van inmenging in de concrete pedagogische werking van de scholen, wordt bewaakt.

5.3 R. Steinerscholen Kempen v.z.w.

De vzw **Rudolf Steinerschool Kempen vzw** is de rechtspersoonlijkheid van het bestuur onze basisschool. Deze vzw vervangt de officiële participatieraad, waarin ouders, leerkrachten en directie samen zetelen. De vzw omvat twee scholen: Steinerschool Lier - Sterrendaalders en Steinerschool Michaëlschool – Novalis met vestigingen in Turnhout en Geel. Een afvaardiging van leerkrachten en ouders van elke vestigingsplaats zetelen samen met de directies van de basisscholen in de **Raad van Bestuur** van de vzw.
In de **Algemene Vergadering** overleggen personeel, ouders en bestuurders van beide scholen met elkaar en geven zij richting aan de werking van de vzw.
Het **Dagelijks Bestuur Basisschool** (DBB) houdt oog op wat er leeft in het kleuterhuis en de onderbouw en hoe dat zich vertaalt in de dagelijkse werking. Structuur brengen, tijdig vooruit kijken, nieuwe ontwikkelingen voorbereiden en begeleiden, zorgen voor een evaluatie en bijsturing naar het volgende schooljaar toe, grotere projecten opstarten, enz. Het hoort er allemaal bij voor het DBB. Overkoepelende punten (die niet uitsluitend de basisschool aanbelangen) worden meegenomen naar het schooloverleg.

De pedagogische opdracht van de basisschool wordt in het **pedagogisch college** gedragen. Alle leraren zijn verantwoordelijk voor hun eigen klas of vak en zijn samen verantwoordelijk voor de pedagogie van de gehele school. In de uitoefening van hun taak laten ze zich leiden door de antroposofische menskunde en de afspraken op niveau scholengemeenschap, federatie en school. Daarbij worden ze ondersteund door de ouders van hun klas, in het bijzonder door hun klassenouders. Op de wekelijkse lerarenvergadering per geleding (basisschool, kleuterhuis en onderbouw, middenbouw, ASO en BSO) verdiepen de leraren zich samen in pedagogische vraagstukken. Ook kinderbesprekingen, de evolutie van bepaalde jongeren en praktisch, organisatorische onderwerpen komen aan bod. Bovendien komt de voltallige lerarengroep(BS en MS) soms samen om pedagogisch-inhoudelijke thema’s gezamenlijk aandacht te geven. Hier klopt het hart van de school, hier ontstaat een pedagogische visie uit een vruchtbare samenspraak.

De bevoegdheid van de **directie basisschool** ligt vooral in de algemene en pedagogische leidinggevende en coördinerende functie in de basisschool. Het schoolhoofd is in dienst van de vzw Kempen, de inrichtende macht van de basisschool, is de eindverantwoordelijke die rapporteert aan het schoolbestuur (rvb) en die verantwoordelijk is voor het dagelijks functioneren van het schoolgebeuren, voor het niveau van de pedagogie, het personeel, de gebouwen en de financiën op

korte en lange termijn. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met de bestuursleden van de vzw R. Steinerschool Kempen en in het bijzonder met de voorzitter.

5.4 Samenwerking op de campus

Het **schooloverleg** heeft als doel om de drie geledingen op school: basisschool, middelbare school en oudervereniging de kans te geven om gezamenlijke projecten te ontwikkelen die de samenwerking op de campus bevorderen.
Het **campusoverleg** vindt plaats tussen de directeur van de basisschool en de PG van de middelbare school. Doel is om actief samen te werken aan één campus voor al onze leerlingen.
Verschillende **werkgroepen of mandaatgroepen** geven de schoolwerking mee vorm. Er is overleg tussen gemandateerden: per jaarfeest, voor open dag en geschenkenbeurs, er is een PR groep, cultuurgroep, enz. Deze werkgroepen staan ten dienste van de scholen, bevorderen het samenwerken op de campus en opereren in nauwe communicatie met de schoolhoofden, de dagelijkse besturen, de OV en de colleges.

6 Tot slot

Dit document kan niet weergeven wat er allemaal leeft en groeit in onze school. Voel jezelf vrij om initiatieven voor te stellen, mensen te contacteren, deel te nemen aan activiteiten en zo ook jouw steentje erbij te leggen. Je bepaalt als ouders mee de levensloop van “onze” school.